

СТАНОВИЩЕ

от проф. Силвия Борисова Цветкова, д.кл.пс

Медицински университет-Плевен

Външен член на Научното жури, определено със заповед № Р-109-444/05.12.2024

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.2. Психология; **научна специалност „Медицинска психология“** за нуждите на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна. Конкурсът е обявен в ДВ бр. 85/08.10.2024 г.

Единствен кандидат е гл.ас. Вероника Андреева Иванова, д.пс. Представени са всички необходими документи съгласно Закона за развитие на академичния състав в РБългария, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна.

Образование, квалификация и професионално развитие

През 2005 г. кандидатката се дипломира степен бакалавър, специалност „Психология“, а през 2007 г. степен магистър, специалност Клинична и консултативна психология“ към СУ „Св. Кл. Охридски“. През периода 2012 – 2016 г. е редовен докторант към Катедра „Психиатрия и медицинска психология“ по специалност „Медицинска психология“ към МУ-Варна. Има квалификация и специализация „Клиничен психолог“ (МУ-Варна) и допълнителна квалификация „Психотерапевт“.

Работи като педагогически съветник-психолог през периода 2005-2009 г. в ОУ – Варна, 2008-2011 г. е специализант към УМБАЛ „Св. Марина“-Варна. От 2010 г. до 2017 г. работи като психолог в УМБАЛ „Св. Марина“-Варна (съгласно Удостоверение №727/14.10.2024). В кариерно отношение гл. ас. Вероника Иванова се развива като от 06.04.2017 г до момента заема длъжността психолог, главен асистент на 0.5 длъжност в УМБАЛ „Св. Марина“-Варна. Съгласно издаденото Удостоверение №727/14.10.2024 от УМБАЛ „Св. Марина“ има стаж като психолог 14 г. 4 мес.

Академичното ѝ развитие започва през 2010 г. През 2017 г.е назначена като асистент, специалност "Медицинска психология", към Катедра „Здравни грижи“- филиал Велико Търново на МУ-Варна. От 2017 г. е главен асистент към същата структура.

Гл. ас. Иванова води упражнения по дисциплините „Медицинска психология“, „Детско-юношеска психология“, „Когнитивна психология“, „Психология“ при УЗГ и СИД „Психология на развитието“ през периода 2019-2024 г. към Катедра „Здравни грижи“, Филиал В. Търново. Освен при български студенти, тя води упражнения и при студенти англоезично обучение. Владее английски и испански език.

Научно-изследователска дейност

За конкурса гл. ас. Иванова участва с автореферат на дисертационен труд за присъждане на НС „доктор“, една монография „Семейна психодинамика и юношество. Опит за разбиране на тийнейджъра“ и 25 публикации – статии и доклади.

От предоставените материали 5бр. са публикации в реферирани издания (Г6), в 3 от които гл. ас. В. Иванова е първи автор и 20 бр. са публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове (Г7.). В 12 (60%) от тях е единствен автор.

Съгласно подадените наукометрични данни с приложените към тях доказателствени материали, общия брой точки по Показател Г.4-10 са 240.25 т. при минимални изисквания от 200 т.

Общият брой цитирания на научната продукция на гл.ас. Иванова е 5, от които 3 цитирания са отчетени реферирани и индексирани публикации в световноизвестни бази данни с научна информация, по едно в глава от монография и нереферирани списания с научно рецензиране. Общият брой точки от цитиранията, отразяващи научната активност на кандидата, са 60 (при минимални изисквания от 50 т.).

От направената справка за сходство на предоставената по конкурса научна продукция от Отдел „Издателска дейност“ към МУ-Варна, е видно, че процентите на сходство са в ниски процентни стойности, с което публикационната активност на кандидатката се разглежда като оригинална и иновативна.

Гл. ас. В. Иванова е взела участие в 13 научни форума в страната и 4 в чужбина.

Представената **монография** „Семейна психодинамика и юношество. Опит за разбиране на тийнейджъра“ е издадена през 2020 г. в ИЦ на МУ-Варна и съгласно изискванията е рецензирана от две хабилитирани лица, като рецензиите са част от съдържанието. Използвана е богата литература от 226 източника. Хабилитационният труд е посветен на най-динамичния и сложен по същност възрастов период – юношеството. Съдържа въведение и четири самостоятелни глави: Теоретични аспекти при изследване на семейна динамика в юношеството; Методи на изследване; Психотерапевтична функционална диагностика при юноши; Психотерапия и консултиране на юноши, в болнична среда.

Дескриптивно са изведени характеристики на възрастовата норма според различни автори и на тази основа се разкриват спецификите при наличие на психични разстройства/психопатология през юношеството. В теоретичния блок са съчетани психодинамичния, психоаналитичния и системния подход, които служат като концептуална рамка при анализа на емпиричните данни (трета и четвърта глава). В подзаглавието „Семейна динамика при различни психопатологични прояви“ са представени обстойно 11 случаи от практиката на гл. ас. В. Иванова като клиничен психолог и психотерапевт в Детската психиатрична клиника на УМБАЛ „Св. Марина“.

Авторката показва много добри умения за подбор на съответстващи и апробирани методики за психодиагностика и консултативно-терапевтична работа. Описани са резултатите общо 171 лица, като при 48 от тях е проведена ре-тест процедура по методиката SFI. Обектът на изследване са тийнейджърите и техните родители. Използвани са: САТ – проективна графична методика за деца, въз основата на която се генерира полупроективната методика SATO, Тематичен аперцептивен тест (ТАТ), Разкажи ми история/TEMAS Tell-Me-A-Story (Temas Non Minority Clinical Version), рисувателни методики и Метафорично асоциативни карти (МАК).

Методиката, изследваща семейните взаимоотношения SFI – (Self-Report Family Inventory: Version II), създадена от Р. Бийвърс, е представена в процес на валидизация, с което се подчертава иновативния характер на монографичния труд. Авторката посочва като обективно ограничение липсата на норми от изследвания на семейства с различна структура, което се преодолява с персоналното приложение на инструмента, айтемите на който доказано са с много добра консистентност (α Cronbach=. 794).

В трета глава „Психотерапевтична, функционална диагностика на личността при юношите“ се подчертава значимото място на психодиагностиката в цялостния процес - от първоначалната среща до психотерапевтично преодоляване на ефектите от психотравменото събитие. В главата авторката отново използва случаи от собствената клинична практика, за да илюстрира описаната типология на юношеството при психотерапевтичната диагностика.

Особено място в четвърта глава „Консултиране и психотерапия на тийнейджъри в болнична среда“ е отделено на психотерапия при юноши на гранично ниво на функциониране, последвано от институционална психотерапия с юноши на психотично ниво на функциониране, юноши с психоза и със суицид, подкрепени с обстойно представени случаи от практиката. Дискутирани са редица методи за психотерапия от областта на психоаналитичната, психодинамичната и ситемно-структурната парадигма, които дават богат инструментариум за избор на психотерапевтична програма за всеки поет случай.

Предоставената научна продукция се обособява в пет тематични области.

Първата област е свързана с проучване на проблемите, диагностиката и симптоматиката на тревожност, стрес, посттравматично стресово разстройство, психотравма при децата и възрастни. Включва публикации №4, 5, 20, 24, 25. В материал №24 („Психометрични характеристики на скала за поведенческа тревожност в предучилищна възраст“) е представена авторска скала за изследване на поведенческа тревожност.

Втората тематична област обединява публикации свързани с работата с деца от аутистичния спектър. Съдържат изследвания и клинични наблюдения, интервюта с родители на деца с аутизъм (№3, 9, 14, 18, 23). Анализирани са рисунки, фокусирани върху образа на тялото, социалното и комуникативното развитие, взаимодействието с родителите и възможностите на психотерапевтична работа с такива деца.

Третата област е свързана с психодиагностика, консултиране и психотерапия на хоспитализирани юноши (№1, 6, 11, 15). Разгледани са възможностите на кратката версия на въпросника MMPI за изследване на личността сред 230 младежи. Анализирано е въздействието на семейната динамика при случаи на анорексия невроза, както и предиктори за възникване на психопатологични състояния при юношите. Изследвани са възможностите за работа с проективната методика ТАТ при юноши с психоза.

Публикациите №2, 7, 8, 10, 12, 13, 16 и 19 в сферата на психотерапията и изследването на личността са обхванати в *четвърта област*. Изследвана е връзката между личностовия тип и стила на общуване при бъдещи медици за развитието на умения за създаване на терапевтичен контакт (2, 16). Направен е сравнителен анализ на процеса на групова психотерапия при ниско функциониращи групи и при психотично болни (8). Умело са използвани в психотерапевтичния процес български народни приказки за работа с момичета, преживели насилие (7). Апробирана е авторска скала за оценка на ефективността на груповата психотерапия при психотични пациенти (10,12). Изследвани са спецификите на кризисно консултиране и психотерапия при юноши със суициден риск (13). Изработен е модел за групова психотерапия в клинични условия (19).

Публикациите, обособени в *пета област*, са посветени на проблеми от детската клинична психология и психодиагностика (№17, 21, 22, 23). Представен е преглед на някои от съвременните клинични тестове за диагностика на интелекта (публикации с обект на проучване чрез цветни матрици Рейвън сред 104 деца в източник №17 и 489 деца в източник №21). Публикация №22 разглежда нагласите, преживяванията, поведенческите и социалните модели в семейства,отглеждащи дете с проблеми в развитието. Публикация №22 визираща някои съвременни аспекти при разстройствата от аутистичния спектър (РАС).

Пълнотекстови публикации в научни списания и сборници, извън минималните наукометрични изисквания са №26,27 и 28.

Основни научни приноси

Приносните моменти от предоставената научна продукция са:

- Разгледана е подробно проблематиката на юношеството в норма и патология на основата на три основни концептуални подхода (психоаналитичен, психодинамичен и системно-структурен).
- Използвана е авторска скала SFI (Self-Report Family Inventory) за изследване на семейни отношения, основа на модела на Бийвърс, валидизирана от гл. ас. Иванова и колектив за български условия.
- Изведени са теоретични и практически основания както за подбор на методи за психодиагностика, така и за провеждане на консултативната и психотерапевтична работа в клинична среда.
- Разработена е кратка батерия за изследване на интелект при деца с психични и поведенчески нарушения – клинична извадка.
- Изведени са стандартизираните норми за възрастта 12-14 години при работа с цветни прогресивни матрици на Рейвън.
- Представени са възможностите на проективните методики за изследване на личността на юношите в отсъствие и при наличие на психиатричен проблем и с ранна психотравма.
- Представени са възможностите за използване на български народни приказки при работа с млади жени и момичета, преживели насилие.
- Въз основа на редица практически казуси от личния клиничен опит и много добра теоретична подготовка е извършен анализ на факторите, повлияващи груповата динамика и преживяванията на хоспитализираните юноши в ниско и високо функциониращите групи в условията на групова психотерапия. Апробирана е авторска скала за измерване ефективността на психотерапията при психотични юноши.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основание на представените материали по конкурса, считам, че кандидатът отговаря на условията за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно Закона за развитие на академичния състав на РБългария, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“-Варна.

Актуалността на предоставените разработки, иновативните научни приноси, прецизността и отговорността при реализиране на професионалната и преподавателска си дейност са основание за **положителна оценка** и убедено

предлагам на членовете на Научното жури да бъде присъдена академичната длъжност „Доцент” на гл.ас. **Вероника Андреева Иванова**, д.пс. по научна специалност „Медицинска психология“ в област на висше образования 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.2. Психология за нуждите на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна във Филиал В. Търново, Катедра „Здравни грижи“ и за нуждите на Четвърта клиника по детско-юношеска психиатрия към УМБАЛ „Св. Марина“ ЕАД-Варна.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Плевен

5.02.2025

Изготвил становището:

(прсф. Силвия Цветкова, д.кл.пс)